

P6_TA-PROV(2006)0026

Η κατάσταση στην Τσετσενία μετά τις εκλογές και η κοινωνία στη Ρωσία

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την Τσετσενία μετά τις εκλογές και την κοινωνία των πολιτών στη Ρωσία

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους αφενός και της Ρωσικής Ομοσπονδίας αφετέρου, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 1997¹,
 - έχοντας υπόψη το στόχο της ΕΕ και της Ρωσίας να υλοποιήσουν τους τέσσερις κοινούς χώρους που συμφωνήθηκαν στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Ρωσίας της 10ης Μαΐου 2005,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 26ης Μαΐου 2005 σχετικά με τις σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας²,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Δεκεμβρίου 2005 σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα στη Ρωσία και τη νέα νομοθεσία περί ΜΚΟ³,
 - έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τα πέντε Πρωτόκολλά της,
 - έχοντας υπόψη τις πολλές αξιόπιστες αναφορές ρωσικών και διεθνών ΜΚΟ για συνεχιζόμενες σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τσετσενία, καθώς και τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε υποθέσεις που αφορούν την Τσετσενία,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 103, παράγραφος 4 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 29 Νοεμβρίου 2005 η Βρετανική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης «χαιρέτισε» τις βουλευτικές εκλογές που πραγματοποιήθηκαν στη Ρωσική Δημοκρατία της Τσετσενίας στις 27 Νοεμβρίου 2005, θεωρώντας ότι οι εκλογές αυτές αποτελούν «σημαντικό βήμα προς την ευρύτερη αντιπροσώπευση ενός φάσματος απόψεων στην τσετσενική κοινωνία»,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή χαρακτήρισε «ενθαρρυντικό» το γεγονός ότι αυτές οι βουλευτικές εκλογές, οι πρώτες στην Τσετσενία μετά από οκτώ χρόνια, «πραγματοποιήθηκαν χωρίς κάποιο σημαντικό περιστατικό βίας», αλλά αρνήθηκε να τοποθετηθεί σχετικά με το αν οι εκλογές ήταν ή όχι δίκαιες,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αγωνιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ανοικτή επιστολή τους προς την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπογράφεται από τη ρωσική τοπική οργάνωση προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων Μεμόριαλ, τη Διεθνή Ομοσπονδία του Ελσίνκι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τον Σύλλογο Ρωσο-τσετσενικής Φιλίας και άλλους, μεταξύ των οποίων η Διεθνή Ομοσπονδία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που

¹ ΕΕ L 327 της 28.11.1997, σ. 6.

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, P6_TA(2005)0207.

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P6_TA(2005)0534.

εδρεύει στο Παρίσι, κατηγόρησαν την ΕΕ ότι ωραιοποιεί την πραγματικότητα δίνοντας μια αισιόδοξη εκτίμηση για τις εκλογές, υπογράμμισαν δε ότι «η δήλωση αυτή όχι μόνο αντιβαίνει στα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί από τη ρωσική και διεθνή κοινότητα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ... αλλά και θέτει υπό αμφισβήτηση την προσήλωση της ΕΕ στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου»,

- Δ. επισημαίνοντας ότι τα επίσημα στοιχεία για συμμετοχή 57% στις εκλογές έχουν αμφισβητηθεί από τη Μεμόριαλ, η οποία υποστηρίζει ότι η συμμετοχή ήταν πολύ χαμηλότερη και ότι η ψηφοφορία αμαυρώθηκε από εκτεταμένα περιστατικά νοθείας και εκφοβισμού,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη στην Τσετσενική Δημοκρατία εξακολουθούν να σημειώνονται σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως δολοφονίες, εξαναγκασμοί σε εξαφάνιση, βασανιστήρια, σύλληψη ομήρων και αυθαίρετη κράτηση και ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, τούτο συμβαίνει και σε γειτονικές περιοχές του Βόρειου Καυκάσου,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ρωσική Ομοσπονδία έχει μεταβιβάσει πολλές από τις αρμοδιότητές της στον τομέα των αντιτρομοκρατικών επιχειρήσεων από τις ομοσπονδιακές ρωσικές αρχές στις τοπικές αρχές, προσπαθώντας να μετατρέψει μια δεκαετή σύρραξη μεταξύ Ρωσίας και Τσετσενίας σε εσωτερική τσετσενική σύγκρουση, κάτι το οποίο, σύμφωνα με πρόσφατη κοινή έκθεση της Ομοσπονδίας του Ελσίνκι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, της Νορβηγικής Επιτροπής Ελσίνκι και της Μεμόριαλ, «έχει καταστήσει ακόμη πιο σκληρές τις αντιμαχόμενες πλευρές και έχει αυξήσει το κλίμα φόβου και ανασφάλειας για τους αμάχους»,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αυξανόμενος αριθμός απαγωγών, βασανιστηρίων και αυθαίρετων δολοφονιών στην Τσετσενία τα τελευταία δύο χρόνια αποδίδονται σε τσετσενικές παραστρατιωτικές δυνάμεις,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη πολλές από τις καταχρήσεις και τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τσετσενία παραμένουν σε μεγάλο βαθμό ατιμώρητες, κάτι που δημιουργεί κλίμα ατιμωρησίας το οποίο εξαπλώνεται περαιτέρω, πέρα από την Δημοκρατία της Τσετσενίας και τη Δημοκρατία της Ινγκουσετίας, σε άλλες περιοχές του Βόρειου Καυκάσου, μεταξύ των οποίων η Βόρεια Οσσετία και πιο πρόσφατα η Καμπαρντινο-Μπαλκαρία,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τελευταία χρόνια η κατάσταση της δημοκρατίας εξακολουθεί να επιδεινώνεται σημαντικά στη Ρωσία, ιδίως με την αύξηση του κυβερνητικού ελέγχου σε μεγάλους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, την εξάπλωση της αυτολογοκρισίας στα έντυπα μέσα ενημέρωσης, το κλείσιμο ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης, τους περιορισμούς στο δικαίωμα της οργάνωσης δημόσιων διαδηλώσεων, την επιδείνωση του κλίματος για τις ΜΚΟ με περιπτώσεις παρενόχλησης υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την αύξηση του πολιτικού ελέγχου στις δικαστικές αρχές,
- Ι. υπογραμμίζοντας ότι μέχρι στιγμής η διαβούλευση ΕΕ-Ρωσίας σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν έχει επιφέρει καμιά ουσιαστική πρόοδο στον τομέα, κάτι που πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα όσον αφορά τις σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας,

- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 20 Δεκεμβρίου 2005 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων απεφάνθη ότι ήταν αποδεκτή προσφυγή για την εξαφάνιση του Ruslan Alikhajiyev, πρώην προέδρου του δίκαια εκλεγμένου κοινοβουλίου της αυτοανακηρυχθείσας Τσετσενικής Δημοκρατίας της Ισκερίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι έρευνες που δρομολογήθηκαν από την τσετσενική εισαγγελία δεν έδωσαν αποτελέσματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ρωσική κυβέρνηση αρνήθηκε να διαβιβάσει το υλικό της ποινικής υπόθεσης στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 13 Δεκεμβρίου 2005 η Επιτροπή διέθεσε 6 000 000 ευρώ υπέρ των θυμάτων της συνεχιζόμενης κρίσης στο Βόρειο Καύκασο, απόφαση με την οποία το σύνολο της βοήθειας της ΕΕ στην περιοχή για το 2005 ανήλθε σε 26 300 000 εκατ. ευρώ, αναδεικνύοντας το πρόγραμμα αυτό στην πέμπτη μεγαλύτερη ανθρωπιστική δραστηριότητα της ΕΕ σε παγκόσμια κλίμακα και την ΕΕ στο μεγαλύτερο χορηγό στην περιοχή,
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 23 και 27 Δεκεμβρίου 2005 εγκρίθηκε και από τα δύο σώματα του Κοινοβουλίου το ελαφρά τροποποιημένο νομοσχέδιο το οποίο περιορίζει τις δραστηριότητες των ΜΚΟ στη Ρωσία, το οποίο τώρα δεν χρειάζεται παρά την υπογραφή του Προέδρου Πούτιν για να καταστεί νόμος,
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε επιστολή που απέστειλαν στον ρώσο υπουργό εξωτερικών Sergei Lavron στις 28 Δεκεμβρίου 2005, ορισμένες ΜΚΟ ανάμεσα στις οποίες η Μεμόριαλ, η Επιτροπή Ελσίνκι της Μόσχας και το γραφείο της Μόσχας Για Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα τόνισαν ότι πολλές πτυχές του νόμου εξακολουθούν να αντιβαίνουν στο διεθνές δίκαιο, στο Σύνταγμα της Ρωσίας, στο Ρωσικό Αστικό Κώδικα και σε πλήθος ρωσικών νόμων,
- ΙΕ. εκτιμώντας ότι η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι είναι θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα με ιδιαίτερη σημασία σε μια δημοκρατική κοινωνία,
- ΙΣΤ. καταθρουβημένο από την αύξηση των περιστατικών βίας στη Ρωσία που έχουν ρατσιστικά κίνητρα,
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η δίκη του Stanislav Dmitriyevsky, ο οποίος κατηγορείται ότι δημοσίευσε στην εφημερίδα του την έκκληση του Aslan Mashkadov για ειρήνη στην Τσετσενία και κινδυνεύει εξαιτίας αυτού με φυλάκιση πέντε ετών, άρχισε στις 18 Ιανουαρίου 2006,
1. επαναλαμβάνει την έντονη καταδίκη του σε κάθε τρομοκρατική ενέργεια σε ολόκληρη τη Ρωσική Ομοσπονδία, για την οποία καμιά δικαιολογία δεν μπορεί να υπάρξει·
 2. εξακολουθεί να ανησυχεί σοβαρά διότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή δεν αντιμετώπισαν τις συνεχιζόμενες σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τσετσενική Δημοκρατία παρά το γεγονός ότι οι παραβιάσεις αυτές εξακολουθούν να σημειώνονται σε μεγάλη κλίμακα από αμφότερες τις πλευρές της σύγκρουσης και σε κλίμα σχεδόν ολοκληρωτικής ατιμωρησίας·
 3. ζητεί επιμόνως από το Συμβούλιο και την Επιτροπή να αντιμετωπίσουν τις ευθύνες τους μπροστά στα σοβαρότατα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων που ανακύπτουν στην άμεση γειτονία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

4. ζητεί επιμόνως από το Συμβούλιο και την Επιτροπή να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην πρόληψη περαιτέρω παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στην κατάργηση του κλίματος ατιμωρησίας που επικρατεί στην Τσετσενική Δημοκρατία και να επιμεινούν οι ρωσικές αρχές να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί ότι γίνονται σεβαστά στην Τσετσενική Δημοκρατία όλα τα δικαιώματα που εγγυάται η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και τις Θεμελιώδεις Ελευθερίες, την οποία έχει υπογράψει η Ρωσία, και ότι όλοι όσοι παραβιάζουν τα δικαιώματα αυτά προσάγονται στη δικαιοσύνη χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση και ανεξάρτητα από τη θέση τους ή την εθνικότητά τους·
5. εκφράζει τη λύπη του διότι, τόσο κατά την προετοιμασία όσο και κατά τη διεξαγωγή των κοινοβουλευτικών εκλογών, χάθηκε μια σημαντική ευκαιρία να υπάρξει μια πραγματικά δημοκρατική πολιτική διαδικασία στην οποία θα συμμετείχαν όλα τα στρώματα της κοινωνίας της Τσετσενίας·
6. επαναβεβαιώνει την πλήρη υποστήριξή του στην εδαφική ακεραιότητα της Ρωσικής Ομοσπονδίας, αλλά υπογραμμίζει ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει στρατιωτική λύση στη σύγκρουση της Τσετσενίας και ζητεί να αρχίσει πραγματική ειρηνευτική διαδικασία που θα αποβλέπει σε πολιτικό διακανονισμό κατόπιν διαπραγματεύσεων με βάση το διάλογο μεταξύ όλων των δημοκρατικών συνιστωσών της τσετσενικής κοινωνίας·
7. καλεί τις ρωσικές αρχές να τερματίσουν την παρούσα κατάσταση ατιμωρησίας, να διαλύσουν τις παραστρατιωτικές ομάδες, να τιθασεύσουν τις δραστηριότητες των δυνάμεων ασφαλείας και να θέσουν το στρατό υπό απόλυτο πολιτικό έλεγχο·
8. καλεί το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να θέτουν με συνέπεια το ζήτημα της Τσετσενίας στις πολιτικές συναντήσεις τους, στο διάλογο ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τις άλλες συναντήσεις τους με τη Ρωσική Ομοσπονδία, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι η περιοχή δεν θα διαφύγει της διεθνούς προσοχής και μέριμνας·
9. ζητεί να αναβαθμιστεί η διαβούλευση ΕΕ-Ρωσίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα έτσι ώστε να καταστεί περισσότερο αποτελεσματική, ανοιχτή στις ΜΚΟ και προσανατολισμένη στα αποτελέσματα με στόχο να ενισχυθεί το στοιχείο αυτό της νέας Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας, οι διαπραγματεύσεις για την οποία αναμένεται να αρχίσουν σύντομα·
10. καλεί το Συμβούλιο και την Προεδρία να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για να βοηθήσουν τη Ρωσία να βρει ειρηνική λύση στη σύγκρουση, συμπεριλαμβανομένης της προσφοράς για διαμεσολάβηση της ΕΕ· υπογραμμίζει ότι η ΕΕ πρέπει να ομιλεί με μια φωνή και να τηρεί τις συμφωνημένες θέσεις της ΚΕΠΠΑ·
11. καλεί τη Ρωσική Κρατική Δούμα να συγκροτήσει εξεταστική επιτροπή η οποία θα διερευνήσει την παράλειψη των υπηρεσιών επιβολής του νόμου στη Δημοκρατία της Τσετσενίας να καταλογίσουν ευθύνες για σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων οι οποίες τεκμηριώνονται από πολλές ομάδες προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· υπενθυμίζει ότι μέχρι στιγμής λίγες μόνο υποθέσεις έχουν φτάσει σε δίκη, ενώ στις περισσότερες περιπτώσεις η εξέταση έχει ανασταλεί, η αρμοδιότητα έχει διαβιβαστεί ή οι υποθέσεις έχουν τεθεί στο αρχείο·
12. υπογραμμίζει ότι ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη διερεύνηση εγκλημάτων κατά αγωνιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δικηγόρων, εισαγγελέων, δικαστών, καθώς

και πολιτών που έχουν υποβάλει προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, και μελών της οικογενείας τους·

13. καλεί στο πλαίσιο αυτό τις ρωσικές αρχές να ξεκινήσουν εκ νέου τις έρευνες στις ποινικές υποθέσεις εναντίον του Υποστράτηγου Vladimir Shamanov και του Υποστράτηγου Yakov Nedobitko, οι οποίοι πρέπει και να διωχθούν αμφότεροι και να τεθούν σε διαθεσιμότητα από την άσκηση των καθηκόντων τους κατά τη διάρκεια των ερευνών, δεδομένου ότι θεωρήθηκαν υπεύθυνοι από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Στρασβούργου για τον τυφλό βομβαρδισμό τσετσένων αμάχων στο Katyr-Jurt το Φεβρουάριο του 2000·
14. καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ να προωθήσουν, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και με βάση υφιστάμενα προηγούμενα, τη συγκρότηση μικτού έκτακτου διεθνούς δικαστηρίου για την Τσετσενία στο οποίο θα δικαστούν δράστες εγκλημάτων πολέμου και εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας που διαπράχθηκαν στην Τσετσενική Δημοκρατία, εφόσον συνεχίσει να επικρατεί κλίμα ατιμωρησίας·
15. καλεί τις ρωσικές αρχές να αναθεωρήσουν το νόμο του 1998 για την τρομοκρατία έτσι ώστε να υπάρξει συμμόρφωση με τα πρότυπα του Συμβουλίου της Ευρώπης, ιδίως όσον αφορά τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες των προσώπων που εφαρμόζουν αντιτρομοκρατικά μέτρα·
16. καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει κατά πόσον η ανθρωπιστική βοήθεια που προσφέρθηκε από την Επιτροπή για την περιοχή του Βορείου Καυκάσου έφτασε όντως στους ανθρώπους που την έχουν ανάγκη και να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα της βοήθειας αυτής·
17. εκφράζει την ανησυχία του για τις ειδήσεις σχετικά με διοικητική και δικαστική όχληση ορισμένων ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στην Τσετσενία, κάτι που φαίνεται να αποτελεί τμήμα μιας γενικότερης διαδικασίας που απειλεί την ελευθερία έκφρασης και την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι στη Ρωσική Ομοσπονδία· ζητεί επιμόνως από τις ρωσικές αρχές να θέσουν τέρμα σε αυτή την όχληση·
18. υπογραμμίζει ότι τόσο η δημοκρατική διαδικασία όσο και η καταπολέμηση της ατιμωρησίας στην Τσετσενική Δημοκρατία θα επωφεληθούν από το έργο ισχυρών και ανεξάρτητων οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και καλεί τη Ρωσία να χορηγήσει στα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης, τις διεθνείς και εγχώριες ανθρωπιστικές οργανώσεις και τους παρατηρητές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πλήρη πρόσβαση στην Τσετσενία και να τους βοηθήσει στο μέτρο του δυνατού διασφαλίζοντας τις συνθήκες εργασίας τους·
19. ζητεί να παύσει κάθε κατηγορία εναντίον του Stanislav Dmitriyevsky και καλεί τις ρωσικές αρχές να σέβονται την ελευθερία του τύπου και των δημοσιογράφων·
20. εκφράζει τη λύπη του διότι το νομοσχέδιο που ενισχύει τον κυβερνητικό έλεγχο επί των ΜΚΟ εγκρίθηκε χωρίς δυσκολία και από τα δύο σώματα του Κοινοβουλίου, χωρίς να ληφθούν πλήρως υπόψη οι συστάσεις τις οποίες εξέφρασε το Συμβούλιο της Ευρώπης στην προσωρινή γνωμοδότησή του επί του θέματος· εκφράζει την ελπίδα ότι, πριν υπογράψει το νομοσχέδιο και του προσδώσει ισχύ νόμου, ο Πρόεδρος Πούτιν θα εξασφαλίσει ότι είναι απολύτως σύμφωνο με τις συστάσεις που έχουν διατυπωθεί από το

Συμβούλιο της Ευρώπης και ότι αποβλέπει σαφώς στο να αποτρέψει την παρενόχληση των στελεχών των ΜΚΟ στη Ρωσία·

21. καλεί, από την άποψη αυτή, το Συμβούλιο και την Επιτροπή να καταβάλουν κάθε προσπάθεια ώστε να υποστηρίξουν την ανάπτυξη και εδραίωση στη Ρωσία μιας ισχυρής, ζωντανής, ανεξάρτητης και γνήσιας κοινωνίας των πολιτών ως θεμελιώδους και αδιαχώριστου στοιχείου μιας λειτουργούσας δημοκρατίας·
22. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στα κοινοβούλια και στις κυβερνήσεις των κρατών μελών, στην κυβέρνηση και το κοινοβούλιο της Ρωσικής Ομοσπονδίας, και στο Συμβούλιο της Ευρώπης.